

Krav, som efter dette Lovforslag stilles til dem, kan neppe honoreres af private Skoler. Der maa skabes trygge og faste Forhold for Skolerne og deres Lærere, og derfor maa Staten her træde til; det har da ogsaa været et Ønske saavel fra Kommissionen af 1886 som fra Kommissionen af 1907, at Skolerne skulde gaa over til at blive Statsskoler. Det har man ogsaa ladet dem blive i en Del andre Lande; i Frankrig, Sverige og Tyskland er Navigationsskolerne Statsskoler, og jeg tror i Virkeligheden ogsaa, at denne Tanke kun er blevet afvist, fordi man var bange for, at det vilde koste alt for meget. Jeg ved ikke, om der foreligger nogen Beregning over, hvor meget det vil koste at gaa over til Statsskoledrift paa dette Omraade, og jeg for min Del har ingen som helst Beregning over det, men jeg har gjort mig den stille Tanke, at naar Forholdet er det, at Skolerne de fleste Steder ejes af Kommunen og lejes eller laanes ud til Skoledrift til den private Skolebestyrer, maatte vel Forholdet ved Statsdrift ogsaa kunne blive det, at Lejeforholdet mellem Kommunen og Navigationsskolebestyreren kunde overføres til Staten, saa at Staten ikke behøvede at købe disse Skoler, men kunde paa samme gunstige Vilkaar som nu de private Skolebestyrere drive Undervisningen i de kommunale Skolebygninger.

Den foreslaaede Ordning er kun halv, og paa Grund af sin Halvhed fører den til en Del Besynderligheder. Der er for at nævne en enkelt af disse sat en Maksimallønning for Navigationsskolernes Bestyrere og Lærere, som de skal kunne oppebære, men der staaer ikke noget som helst om, hvornaar de skal have denne Maksimalløn, der staaer ikke en Gang, at de nogen Sinde skal have den, der staaer blot, at de ikke kan faa mere. Der staaer heller intet om, hvad de skal have, naar de ikke skal have den, eller efter hvilke Regler Lønnen skal beregnes. Det er alt sammen lagt i Administrationens Haand, og det mener jeg er et Punkt, paa hvilket Lovgivningsmagten ikke helt kan give Myndigheden fra sig. Hvis disse Lønninger virkelig bliver Maksimallønninger, Lønninger, som man kun naar til, naar man naar Toppen, har jeg intet imod dem, men hvis det er Meningen, at de skal være Normen, finder jeg dem for høje. (*Ellinger*: Adjunkt-lønninger!). De er meget mindre. Jeg mener, at hvis man vil drage Sammenligninger her, skal man ikke gøre, som man gjorde oppe i det høje Landsting, hvor Ordføreren sammenlignede Lønningerne her i Danmark med Lønningerne i

vore Nabolande og nævnedes anderledes svimlende Tal; jeg tror endogsaa, at hanseatiske Stæder lønede Overlærerne ved disse Skoler med 11,000 Kr. om Aaret, det var i alt Fald et meget højt Tal, der blev nævnt. Disse Sammenligninger duer ikke her. Vi maa holde os indenfor Landets Grænser. Forholdet er det, at Lønningerne her i Landet i det hele taget er lavere end i vore Nabolande. Vi maa derfor sammenligne Navigationslærernes og Navigationsskolebestyrernes Lønninger med de Lønninger, som ydes Folk, der har et lignende Arbejde og en tilsvarende Uddannelse. Selv stiller Navigationslærerne Krav om at ligestilles med Kommunal lærerne, og jeg mener ikke, at det er noget urimeligt Krav, jeg synes, det er meget passende. Deres Uddannelse er mindre end Kommunal lærernes, men jeg vil tro, at deres Undervisningsarbejde er en Del besværligere, det er tunge Fag at manøvrere med, maaske ogsaa temmeligt tungt Elevmateriale, naar det skal føres frem til en Eksamen, og det fordrer stort Hjemmearbejde at undervise i disse Eksamensfag. Jeg vil derfor tro, at det vil være rimeligt at stille de vedkommende lige med Kommunal lærere paa højeste Skala og oven i Købet give dem et noget mindre Timetal. Men det her foreslaaede giver os egentlig ingen Forestilling om, hvilke Lønninger de vil kunne faa, man faar kun at vide, hvad de ikke maa faa. Bestyreren maa ikke faa mere end 5,000 Kr. og Lærerne ikke mere end 3,600 Kr. Man faar heller intet at vide om, hvorledes man tænker sig de forskellige Bestyrere stillet, om Bestyrerne for de smaa Skoler skal stilles lige med Bestyrerne for de større, om Elevantallet skal have nogen Indflydelse paa Lønningernes Tilmaaling. Forholdet er nemlig det, at Skolerne er meget uens i Størrelse. Naar man ser paa Elevantallet for 1911, viser det sig, at Københavns Skole det Aar har dimitteret 77, og at Rønne Skole i samme Tidsrum har dimitteret $5\frac{2}{3}$ Elev, en meget betydelig Forskel — Brøken fremkommer ved en Division af de lavere nautiske Eksameners Antal ved Skolen. Jeg mener altsaa, at vi paa dette Punkt maa have en nærmere Redegørelse for, hvad Staten tilstræber med disse Lønninger. — Et andet Spørgsmaal er, hvorledes man tænker sig Navigationslærernes fremtidige Uddannelse. I Øjeblikket er, saa vidt jeg ved, Forholdet det, at man har taget Navigationslærerne blandt de Folk, som har en god Styrmandseksamen, og som i mange Tilfælde har kompletteret denne med en Del Kur-